สภาพและปัญหาการดำเนินการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย*

State and Problem of Child Development Centers of Local Administrative Organization in Wiangchiangrug District Chiangrai Province

เพ็ญโสภา เทพปัน (Pensopa Teppun)**
จินตนา จันทร์เจริญ (Jintana Chanjarain)***
วีรพันธุ์ ศิริฤทธิ์ (Weeraphan Siririrth)***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา 1) สภาพการดำเนินงานการบริหารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย 2) ปัญหาการดำเนินงานการบริหารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย และ 3) แนวทางการดำเนินงานการบริหารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารกองการศึกษา หัวหน้าศูนย์ ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการบริหารศูนย์ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย จำนวน 8 แห่ง รวม 134 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วยระดับสภาพการดำเนินงานการบริหาร ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.95 และระดับปัญหาการดำเนินงานการบริหารค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97 และทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานการบริหารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่ดำเนินการบริหารมากที่สุด ได้แก่ ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย รองลงมา ได้แก่ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ตามลำดับปัญหาการดำเนินงานการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย ด้านมีปัญหาการดำเนินงานการบริหารอยู่ในระดับน้อย โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ รองลงมา ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย และด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ตามลำดับ และ

---

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่อง “สภาพและปัญหาการดำเนินการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย” หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย

** นักศึกษาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย
(M.Ed in Educational Administration at Graduate School , Chiangrai College)
*** อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย
e-mail: siririth@gmail.com (Adviser in Educational Administration at Graduate School, Chiangrai College)

Veridian E-Journal, Slipakorn University
ISSN 1906 - 3431

แนวทางการดำเนินการการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีการดูแลบุคลากรด้านคุณภาพชีวิต สวัสดิการ ขวัญและกำลังใจ และส่งเสริมให้บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับทุนการศึกษาเรียนต่อในระดับที่สูงกว่าระดับปริญญาตรี ควรเพิ่มห้องเรียนให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน และมีการแบ่งห้องเรียนเป็นสัดส่วน บริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดทำรั้วรอบขอบชิด เพื่อความปลอดภัยของเด็ก ควรจัดกิจกรรมที่พัฒนาเด็กให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างแท้จริง รวมทั้งการจัดระบบประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง และมีการประเมินผลตามสภาพจริงทุกๆปี ควรมีการแจ้งข้อมูลข่าวสารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้แก่ชุมชนที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตั้งอยู่ มีการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ผู้ปกครองและชุมชนได้เข้ามามีบทบาทในการจัดกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สนองความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

คำสำคัญ : ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

This research was aimed to study 1) the Management Status of Child Development Centers of Local Administrative Organization in Wiangchiangrug District Chiangrai Province, 2) the Management Problems of Child Development Centers of Local Administrative Organization in Wiangchiangrug District Chiangrai Province and 3) the suggestion the Management Status of Child Development Centers of Local Administrative Organization in Wiangchiangrug District Chiangrai Province. The research population consisted executives education, center leaders, teachers, assistant teachers and committees on child development in 8 places, a total of 134 people. The instrument was the questionnaire with five-level scale included the level of state which the reliability was 0.95, the level of Problems which the reliability was 0.97, and the overall was 0.98. The statistics used in data analysis were percentage (%), mean (μ) and standard deviation (σ).

The results showed that the overall aspect towards State in Management of Child Development Centers were at a high level. The highest average were the building, environment and security followed by the academic and its activities, the curriculum, the personnel and management, the participation and support of the community in order. The results showed the overall aspect towards the Problems in Management of Child Development Centers were at a low level. The highest averages were the personnel and management followed by the participation, support of the community, the building, environment, security, the academic and its activities and the curriculum in order. Solving guidelines the Management of Child Development Centers of Local Administrative Organization in Wiangchiangrug District Chiangrai Province suggested that the curriculum the personnel and management should support the education of its personnel, their training, or job performance.

The building and environment should be utilizing its facilities especially many of the corners were arranged to display and had a permanent fence. In terms of area development, it should find a new location for the Child Development Centers of Local Administrative Organization. The academic and its activities should be physically and mentally healthy, and had the knowledge and skills required in order assimilating the curriculum. The learners should be encouraged to learn from doing by directly experiencing activities in their daily. The management, the participation and support of the community should deliver the meeting agenda to public and the public relation activities should be organized on a regular basis by Child Development Centers by supporting a useful activity with the cooperation from both parents and the community.

Keywords : Child Development Center of Local Administrative Organization

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาคุณภาพของประชากร เป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ให้มีความเจริญก้าวหน้าทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครอง เพราะคุณภาพของคนในชาติ ย่อมหมายถึงกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพประชากรของชาติจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง และจะต้องเริ่มกระทำตั้งแต่อยู่ในวัยแรกเริ่มของชีวิตคือตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 6 ปีซึ่งถือว่าเป็นช่วงที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ประสบการณ์ที่เด็กได้รับในช่วงแรกของชีวิตมีอิทธิพลมากต่อการเสริมสร้างความพร้อมสำหรับการพัฒนาในขั้นต่อไป โดยเฉพาะในช่วงแรกเกิดจนถึง 6 ปี จึงถือว่าเป็นช่วงที่สำคัญที่สุดของชีวิต ซึ่งหากเราไม่สามารถปลูกฝังสิ่งที่ดีงาม หรือส่งเสริมพัฒนาการเด็กในช่วงนี้แล้วก็นับว่าพลาดโอกาสที่สำคัญที่สุดในชีวิตเช่นกันและเนื่องจากเด็กจะเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าและมีความหมายต่ออนาคต ซึ่งเด็กในวัยนี้เป็นวัยพื้นฐานของการเป็นผู้ใหญ่หากได้รับการปลูกฝังด้วยการอบรมเลี้ยงดูอย่างเหมาะสมก็ย่อมจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ และทำประโยชน์ให้กับประเทศชาติได้ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ได้เริ่มมีการพัฒนาเด็กมาตั้งแต่ พ.ศ.2510 โดยสนับสนุนให้มีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กขึ้นในหมู่บ้าน ตำบลตามความต้องการ และขีดความสามารถของประชาชนเพื่อรับเด็กเล็กในชนบทอายุระหว่าง 3-6 ปี เข้ารับการอบรมลี้ยงดูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และให้อยู่ในความรับผิดชอบ ควบคุมดูแลของคณะกรรมการพัฒนาเด็กคณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมกลางหมู่บ้าน คณะกรรมการสภาตำบล และคณะกรรมการอื่นๆซึ่งช่วยเหลือและสนับสนุนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในสภาพที่เหมาะสมกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กการดำเนินงานได้ยึดหลักความต้องการและความพร้อมของประชาชนในท้องถิ่นเป็นหลัก ปัจจุบันได้มีพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลในปีพ.ศ. 2537 และรัฐบาลได้มีนโยบายที่จะกระจายอำนาจการบริหารงานลงสู่ท้องถิ่น รวมทั้งปฏิรูประบบราชการให้มีขนาดเล็กลง โดยมีการถ่ายโอนงานบางส่วนให้มีภูมิภาคและท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนิน กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ ส่งเสริมกิจกรรมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายและคนพิการ (กรมการพัฒนาชุมชน, 2541: 2-4)

Veridian E-Journal, Slipakorn University
ISSN 1906 - 3431

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะหน่วยงานซึ่งมีภารกิจหน้าที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาเด็กตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ มีบทบาทที่สำคัญในการบริหารจัดการเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งสิ้นปัจจุบันองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดตั้ง และดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพร้อมทั้งรับถ่ายโอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งเดิมอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของส่วนราชการต่างๆ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุกๆด้าน เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ และได้มาตรฐาน(กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น,2547: 1)

ในปัจจุบันมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งได้จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้น เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก ทั้งนี้เขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่เป็นสังคมชนบท ประกอบกับเป็นภารกิจตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมักถูกส่วนราชการอื่นมองว่าเป็นองค์กรที่ไม่มีความพร้อมในการให้บริการสาธารณะเท่าที่ควร ขาดมาตรฐานและการดำเนินงานและบริหารมีความแตกต่างหลากหลายทั้งในด้านโครงสร้าง อาคาร สถานที่และการบริหารงาน จึงมีความเป็นไปได้ที่จะมีสภาพปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน เช่น ปัญหาด้านการบริหาร แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นต้น หากปัญหาที่เกิดขึ้นไม่ได้รับการศึกษาและแก้ไขอย่างถูกต้องแล้ว ย่อมส่งผลต่อการพัฒนาคนในวัยเด็กเล็กซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญของสังคมในอนาคต เป็นผลให้ประชากรในพื้นที่ด้อยคุณภาพและส่งผลเสียต่อการพัฒนาการเรียนรู้และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งจะเป็นปมปัญหาของสังคมและส่งผลเสียต่อชาติบ้านเมืองเพิ่มมากขึ้นตามลำดับในอนาคต ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย แต่ละแห่งก็มีความแตกต่างกันในหลายๆ ด้าน ทั้งในด้านปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก เช่น ในด้านพื้นที่ ด้านงบประมาณด้านวัฒนธรรมประเพณี และความแตกต่างของความพื้นฐานในการดำรงชีวิต ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้างทั่วไปศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการดำเนินงานตามมาตรฐานของสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้การกำกับดูแลขององค์กรการบริหารส่วนตำบล โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะรับเด็กปฐมวัย ที่มีอายุตั้งแต่ 3-5 ปี แต่ละแห่งก็มีการดูแลพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพ ตามการเจริญเติบโตตามวัยของเด็ก และมีการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่วนมากมีจำนวนเด็กลดลงทุกปี ซึ่งอาจเกี่ยวเนื่องมาจากความศรัทธาของผู้ปกครองและชุมชนในการส่งเด็กเข้าเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ปกครองจึงได้นำเด็กเข้าไปเรียนในตัวเมืองซึ่งปัจจุบันในภาคเอกชนได้เปิดโรงเรียนอนุบาลเพิ่มขึ้นซึ่งเป็นทางเลือกของผู้ปกครองตัดสินใจนำเด็กไปเรียนต่อที่อื่น (สำนักงานท้องถิ่น อำเภอเวียงเชียงรุ้ง, 2555: 1-2)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานการบริหารการบริหารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานการบริหารการบริหารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย ตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีสถานภาพแตกต่างกัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการหาแนวทางการพัฒนางานบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานการบริหารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย
2. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานการบริหารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารกองการศึกษา หัวหน้าศูนย์ ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการบริหารศูนย์ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงรายจำนวน 8 ศูนย์ รวม 134 คน

2. รูปแบบการวิจัย ใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรพื้นฐาน ได้แก่ การบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงรายตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จำนวน 4 ด้าน คือด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน

3.2 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ สภาพ ปัญหาและแนวทางการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามสภาพและปัญหาการดำเนินงานการบริหารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบันและประสบการณ์ในการทำงาน เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานการบริหารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงรายตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ปัญหาการดำเนินงานการบริหารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงรายตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและ

Veridian E-Journal, Slipakorn University
ISSN 1906 - 3431

กิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการบริหารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงรายตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จำนวน 4 ด้าน เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open Ended)

5. การสร้างเครื่องมือ

5.1 ศึกษาเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้องกับการบริหารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงรายตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล สร้างแบบสอบถาม

5.2 ดำเนินการสร้าง และพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (IOC) มีค่าระหว่าง 0.60-1.00 จากนั้น นำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

5.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาค่า IOC และปรับปรุงแก้ไข แล้วไปทดลองใช้กับผู้บริหารกองการศึกษา หัวหน้าศูนย์ ครูผู้ดูแลเด็กผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการบริหารศูนย์ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลผางาม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย จำนวน 30 คน ที่มิใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ปรากฏว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าเท่ากับ 0.98 แสดงว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง

5.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาค่าความเชื่อมั่น แล้วไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

6.1 ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยวิทยาลัยเชียงราย เรื่องการขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลการทำวิทยานิพนธ์ ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย เพื่อขออนุญาตการเก็บรวมข้อมูลการทำวิทยานิพนธ์

6.2 นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลการทำวิทยานิพนธ์ จากบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย พร้อมกับแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวมรวมข้อมูลยื่นต่อ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลถึงบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย โดยการจัดการส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง

6.3. แจกแบบสอบให้กับ ผู้บริหารกองการศึกษา หัวหน้าศูนย์ ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการบริหารศูนย์ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย จำนวน 134 ชุด และติดตามเก็บแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนอง

6.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องก่อนนำไปวิเคราะห์ทางสถิติ

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ของการวิจัย ครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามสภาพและปัญหาการดำเนินงานการบริหารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย วิเคราะห์โดยใช้ ความถี่และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการบริหารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการบริหารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

สำหรับตอนที่ 2 และ ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ระดับมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ปรับปรุงจากบุญชม ศรีสะอาด (2554, หน้า 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 - 5.00 หมายถึง สภาพ/ปัญหาการดำเนินงานการบริหาร อยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 - 4.50 หมายถึง สภาพ/ปัญหาการดำเนินงานการบริหาร อยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 - 3.50 หมายถึง สภาพ/ปัญหาการดำเนินงานการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 - 2.50 หมายถึง สภาพ/ปัญหาการดำเนินงานการบริหาร อยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.50 หมายถึง สภาพ/ปัญหาการดำเนินงานการบริหาร อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการดำเนินงานการบริหารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย โดยวิเคราะห์เชิงเนื้อหาเป็นรายด้านแล้วสรุปแต่ละด้านในภาพรวม

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. สรุปผลการวิจัย

ดำเนินการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานการบริหารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.1 สภาพการดำเนินงานการบริหารการบริหารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (μ =4.01 , σ = 0.69) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านมีสภาพการดำเนินงานการบริหารการบริหารอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย (μ =4.17 , σ = 0.70) รองลงมา ได้แก่ด้านวิชาการและ

Veridian E-Journal, Slipakorn University
ISSN 1906 - 3431

กิจกรรมตามหลักสูตร (μ =4.13 , σ = 0.69) และด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ (μ =3.93 , σ = 0.66) และ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน (μ =3.84 , σ = 0.72) ตามลำดับ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (μ =4.17 , σ = 0.70) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีสภาพการดำเนินการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การจัดให้มีวัสดุครุภัณฑ์ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ชั้นวางของ เครื่องนอน ฯลฯ ให้เพียงพอและอยู่ในสภาพที่ใช้การได้เหมาะสมกับเด็ก (μ =4.31 , σ = 0.70) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดสภาพภายในห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอและอากาศถ่ายเทได้สะดวก มีพื้นที่ใช้สอยเหมาะต่อพัฒนาการของเด็กและการจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก (μ =3.93 , σ = 0.61)

ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (μ =4.13 , σ = 0.69) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีสภาพการดำเนินการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การให้เด็กทุกคนได้รับอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการครบ 5 หมู่ และมีการแปรงฟันหลังอาหาร (μ =4.24 σ = 0.65) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การประชุมร่วมกันของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ดูแลเด็กถึงการจัดการศึกษาของเด็กการจัดการด้านการศึกษา (μ =4.01 , σ = 0.71)

ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ สภาพการดำเนินงานการบริหารการบริหารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (μ =3.93 ,σ = 0.66) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีสภาพการดำเนินงานการบริหารอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การจัดหาบุคลากรซึ่งทำหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีคุณสมบัติเหมาะสมตามมาตรฐานที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นที่กำหนด (μ = 4.04 , σ = 0.64) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้คือ การจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนกลุ่มองค์กรประชาคม ผู้แทนผู้ปกครองและผู้แทนผู้ดูแลเด็กส่วนท้องถิ่น ผู้แทนผู้ปกครองผู้แทนผู้ดูแลเด็ก (μ =3.79 , σ = 0.65)

ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (μ =3.84 ,σ = 0.72) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีสภาพการดำเนินการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จากประชาชน/ผู้แทนชุมชนในท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการ และผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (μ =3.89 , σ = 0.77) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและเผยแพร่ SAR ต่อสาธารณชน (μ =3.79 , σ = 0.67)

1.2 ปัญหาการดำเนินงานการบริหารการบริหารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (μ =2.09 , σ = 0.78) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้าน มีสภาพการดำเนินงานการบริหารการบริหารอยู่ในระดับน้อย โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ (μ =2.27 , σ = 0.71) รองลงมา ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมและการ

สนับสนุนจากชุมชน (μ=2.26 , σ = 0.53) และ ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย (μ=1.94 , σ = 0.81) และด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร (μ=1.90 , σ = 0.73) ตามลำดับ สามารถสรุปผลแต่ละด้านได้ดังนี้

ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (μ=2.27 , σ = 0.71) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีปัญหาการดำเนินการบริหารงานอยู่ในระดับน้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การกำหนดคุณสมบัติและบทบาทหน้าที่ของบุคลากร ตามระเบียบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (μ=2.33 , σ = 0.73) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การดำเนินตามแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีนโยบาย วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจน (μ=2.19 , σ = 0.72)

ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (μ=2.26 ,σ = 0.83) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีปัญหาการดำเนินการบริหารงานอยู่ในระดับน้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และเผยแพร่ SAR ต่อสาธารณชน (μ=2.46 , σ = 0.88) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จากประชาชน/ผู้แทนชุมชนในท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการ และผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (μ=2.16 , σ = 0.82)

ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (μ=1.94 , σ = 0.85) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีปัญหาการดำเนินการบริหารงานอยู่ในระดับน้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การจัดสภาพภายในห้องเรียน มีแสงสว่างเพียงพอและอากาศถ่ายเทได้สะดวก มีพื้นที่ใช้สอยเหมาะต่อพัฒนาการของเด็กและการจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก (μ=2.28 , σ = 0.83) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดให้มีวัสดุครุภัณฑ์ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ชั้นวางของ เครื่องนอน ฯลฯ ให้เพียงพอและอยู่ในสภาพที่ใช้การได้เหมาะสมกับเด็ก (μ=1.67 , σ = 0.69)

ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (μ=1.90 , σ = 0.73) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีปัญหาการดำเนินการบริหารงานอยู่ในระดับน้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การประชุมร่วมกันของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ดูแลเด็กถึงการจัดการศึกษาของเด็กการจัดการด้านการศึกษา (μ=2.00 , σ = 0.74) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การจัดประสบการณ์สำหรับเด็ก โดยเน้นในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น โดยเน้นเด็กเป็นสำคัญ (μ=1.81 , σ = 0.66)

1.3 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานบริหารของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย สรุปได้ ดังนี้

ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ควรมีการดูแลบุคลากรด้านคุณภาพชีวิต สวัสดิการ ขวัญและกำลังใจ และส่งเสริมให้บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับทุนการศึกษาเรียนต่อในระดับที่สูงกว่าระดับปริญญาตรี

Veridian E-Journal, Slipakorn University
ISSN 1906 - 3431

ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ควรเพิ่มห้องเรียนให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน มีการแบ่งแยกห้องเรียนเป็นสัดส่วน บริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดทำรั้วรอบขอบ เพื่อความปลอดภัยของเด็ก

3) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ควรจัดกิจกรรมที่พัฒนาเด็กให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างแท้จริง รวมทั้งการจัดระบบประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องและมีการประเมินผลตามสภาพจริงทุกๆปี

4) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ควรมีการแจ้งข้อมูลข่าวสารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้แก่ชุมชนที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตั้งอยู่ มีการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง และชุมชนได้เข้ามามีบทบาทในการจัดกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สนองความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

2. อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการอภิปรายผลเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

2.1 สภาพการดำเนินงานการบริหารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีสภาพการดำเนินงานการบริหารอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดให้มีสถานที่ประกอบอาหารให้เป็นสัดส่วน ถูกสุขลักษณะอนามัยและผู้ประกอบอาหารแต่งตัวถูกสุขลักษณะอนามัยและการจัดให้มีวัสดุครุภัณฑ์ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ชั้นวาง ของ เครื่องนอน ฯลฯ ให้เพียงพอและอยู่ในสภาพที่ใช้การได้เหมาะสมกับเด็ก จึงเป็นผลเกี่ยวเนื่องทำให้ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรที่ให้เด็กทุกคนได้รับอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการครบ 5 หมู่ และมีการแปรงฟันหลังอาหารอย่างถูกต้องและการจัดประสบการณ์สำหรับเด็ก โดยเน้นในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น โดยเน้นเด็กเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา ปัญเฉลียว (2550: 95-96) ที่ศึกษาเรื่อง การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพาน จังหวัดเชียงรายโดยมีสภาพการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งด้านบุคลากร และการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑริยา นาผล (2553: 61) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี พบว่า ศูนย์เด็กเล็กมีการวางแผนงานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมโดยการประชุมกับคณะกรรมการผู้ปกครองเป็นประจำ ขณะที่คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร้อยละ 92 เห็นว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำแผนพัฒนาสภาพสิ่งแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกไว้แต่ละปี ในเรื่องการพัฒนาสภาพแวดล้อมโครงการต่อเติมอาคารมีการปรับปรุงภูมิทัศน์โดยการปลูกต้นไม้

2.2 ปัญหาการดำเนินงานการบริหารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีสภาพการดำเนินงานการบริหารอยู่ในระดับน้อย โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ รองลงมา ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานภายในศูนย์พัฒนาเด็ก

ไม่เป็นไปตามนโยบายและแผนงานที่วางไว้ และผู้บริหารกำหนดโครงสร้างการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความพร้อมของแต่ละท้องถิ่นไม่ชัดเจน ทั้งนี้จึงเป็นผลเกี่ยวเนื่องให้ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชนมีปัญหาด้วย ซึ่งขาดการประสานงาน การประชุมชี้แจง ประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน ให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้แก่ผู้ปกครองในชุมชน และการเข้ามามีบทบาทในการจัดกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของผู้ปกครองและชุมชนยังมีน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา ปัญเฉลียว (2550: 95-96) ที่ศึกษาเรื่อง การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย พบว่า ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ถัดมาเป็นปัญหาด้านงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มัญจนา เหลาวัฒนา (2554: 45-47) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลดงใหญ่ อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลดงใหญ่ มีปัญหาในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้ง 4 ด้าน โดยสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลดงใหญ่ ได้แก่ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ซึ่งสาเหตุดังกล่าวมีผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานอย่างยิ่งและสอดคล้องกับงานวิจัยของเยาวลักษณ์ เขียวสวาส (2551: 83-84) ที่ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดอ่างทอง พบว่าปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของคณะกรรมการของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดอ่างทองปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับน้อย โดยเฉพาะด้านการบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากร รองลงมาคือ ด้านงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

2.3 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการบริหารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย พบว่า ประชากรที่ศึกษาคือ ผู้บริหารกองการศึกษา หัวหน้า และคณะกรรมการบริหารศูนย์ เห็นว่าแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการบริหารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย ในด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ควรมีการดูแลบุคลากรด้านคุณภาพชีวิต สวัสดิการ ขวัญและกำลังใจ และส่งเสริมให้บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับทุนการศึกษาเรียนต่อในระดับที่สูงกว่าระดับปริญญาตรี ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ควรเพิ่มห้องเรียนให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน มีการแบ่งแยกห้องเรียนเป็นสัดส่วน บริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดทำรั้วรอบขอบ เพื่อความปลอดภัยของเด็ก ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ควรจัดกิจกรรมที่พัฒนาเด็กให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างแท้จริง รวมทั้งการจัดระบบประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง และมีการประเมินผลตามสภาพจริงทุกๆปี และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ควรมีการแจ้งข้อมูลข่าวสารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้แก่ชุมชนที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตั้งอยู่ มีการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ผู้ปกครองและชุมชนได้เข้ามามีบทบาทในการจัดกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สนองความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพยมาศ ลิ้มสุชาติ (2551: 61-63) ที่ศึกษาเรื่อง ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การ

Veridian E-Journal, Slipakorn University
ISSN 1906 - 3431

บริหารส่วนตำบลลิดล จังหวัดยะลา พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลลิดล จังหวัดยะลา มีปัญหาในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 4 ด้านโดยสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาในการบริหารงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลลิดล ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านการบริหารและจัดการ ซึ่งสาเหตุดังกล่าวมีผลต่อความสำเร็จ ในการบริหารงานขององค์การ บริหารส่วนตำบลเป็นอย่างยิ่งส่วนแนวทางในการปรับปรุง และแก้ไขเพื่อให้การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นโดยเร็วนั้นผู้บริหารองค์การบริหาร ส่วนตำบล ลิดล ควรให้ความสำคัญกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยการพัฒนาศักยภาพขอกบุคคลากรให้การสนับสนุนด้านงบประมาณรวมถึงเร่งดำเนินการแก้ปัญหาที่พบให้ได้โดยเร็วที่สุดเพื่อแสดงถึงความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลลิดล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑริยา นาผล (2553: 103-105) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี พบว่า แนวทางการปรับปรุงพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาว อำเภอเมือง จังหวัดอุดรราชธานี พบว่า ด้านบุคลากร ควรกำหนดกรอบอัตรากำลังบุคลากร หลักเกณฑ์และวิธีสรรหาบุคลากรให้มีความชัดเจนโดยใช้การสอบคัดเลือกที่มีความยุติธรรมโปร่งใส และสรรหาบุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การจัดการศึกษาให้พอเพียงต่อการดำเนินงานตามภารกิจหน้าที่ควรจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาบุคลากรด้านความรู้วิชาการและทักษะอาชีพอย่างต่อเนื่อง ควรพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กโดยให้สอดคล้องกับแผนการจัดประสบการณ์เรียนของเด็กโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกิจกรรมให้เด็กได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ เน้นการปฏิบัติจริง ด้านอาคารและสถานที่ ควรมีการสร้างอาคารใหม่เนื่องจากอาคารเดิมมีความคับแคบ ควรมีการสร้างแหล่งเรียนรู้ และจัดสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อสนับสนุนเด็กให้รู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ด้านผู้เรียน ควรให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้ผ่านกิจกรรมและการเล่นในสภาพใกล้ตัว เล่นอิสระกลางแจ้ง การฝึกให้ผู้เรียนได้คิดตัดสินใจเลือกโดยอิสระด้วยตัวเอง ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ควรส่งเสริมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมกันทำทั้งฝ่ายผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและเด็ก เพื่อความสัมพันธ์ที่ดีต่อไป จัดให้มีการประชุมชี้แจงผู้ปกครองและชุมชนทราบชี้นำให้เห็นประโยชน์และความจำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งมุ่งเน้นในการพัฒนาเตรียม ความพร้อมของเด็กและชักชวนให้ชุมชนมีส่วนร่วมบริหารและช่วยเหลือในระหว่างดำเนินการ มีการประสานงานและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กับประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ รับทราบ ควรมีการอบรมสัมมนาให้แก่ผู้ปกครองทราบเกี่ยวกับการเลี้ยงดูและพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก เพื่อให้นำไปใช้ในการอบรมเลี้ยงดูได้อย่างเหมาะสมตามวัย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐิติมา อุดมศรี (2555: 220-238) ที่ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากด อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ให้ข้อเสนอแนะว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฯ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการ ในรูปแบบของตัวแทนภาคประชาชนให้มากขึ้น เพื่อร่วมในการพิจารณาจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบการดำเนินงานของการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล และร่วมในการตัดสินใจ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีการอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่นเกี่ยวกับทิศทางการพัฒนา แนวทางการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2 หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็กและผู้ดูแลเด็กควรมีการประชุมวางแผนร่วมกันในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับเด็ก

1.3 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรช่วยกันจัดสภาพห้องเรียน และจัดบรรยากาศภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้สวยงาม ร่มรื่น และมีความปลอดภัย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่า ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ มีปัญหามากที่สุด จึงควรศึกษาวิจัยด้านการบริหารจัดการด้านบุคลากร ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ได้ข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลให้มีคุณภาพมาตรฐานการศึกษา

2.2 ผลจากการวิจัยทำให้ทราบว่า ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ยังมีปัญหาจึงควรทำวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุนชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน การบริหารจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและปรับปรุงพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลให้มีคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและสร้างความพึงพอใจแก่ชุมชน

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กรมการพัฒนาชุมชน. (2541). **อบต. กับการพัฒนาเด็กโดยสิทธิเด็ก.** ปทุมธานี: สำนักงานอำเภอเมืองปทุมธานี.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2547). **มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.** กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ฐิติมา อุดมศรี. (2555). “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในคลองบางปลากด อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ.” **วารสาร Veridian E-Journal กลุ่มมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์.** Vol.5, No. 3 (September - December 2012): หน้า. 220 - 238.

ทิพยมาศ ลิ้มสุชาติ. (2551). “ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลลิดล จังหวัดยะลา.” การศึกษาอิสระ รัฐประศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

มณทริยา นาผล. (2553). “การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขาวอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี.” การศึกษาอิสระ รัฐประศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

มัญจนา เหลาวัฒนา. (2554). “การพัฒนาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลดงใหญ่ อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา.”การศึกษาอิสระ รัฐประศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เยาวลักษณ์ เขียวสวาส. (2551). “สภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดอ่างทอง.”วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.

สำนักงานท้องถิ่น อำเภอเวียงเชียงรุ้ง. (2555). **แฟ้มทะเบียนนักเรียนอนุบาล อำเภอเวียงเชียงรุ้ง.**เชียงราย: สำนักงานท้องถิ่น เวียงเชียงรุ้ง.

สุกัญญา ปัญเฉลียว. (2550). “การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย.” วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.